קבלת השונה והאחר מהדורה למורה

ערכה להדפסה • לכיתות ג׳–י״ב, עולים וחנ״מ • קריאה והבנה

סוגת הטקסט: סיפור מבוסס חילופי מבטים · **נושא:** חיים יחד למרות ההבדלים

מטרות

- לאתר את נקודות המבט של שתי הדמויות
- לזהות דעות קדומות ואיך הן משתנות
- לכתוב מנקודת מבט של 'האחר'

מהלך שיעור – 45 דקות

5 ד׳	פתיחה: "מתי הנחתם משהו על מישהו – וגיליתם שטעיתם?"
10 ד׳	קריאה ראשונה בקול + קריאה שנייה עם עיפרון (סימון מילים לא מוכרות)
8 ד׳	חלק א׳ – שחייה (בזוגות), בדיקה במליאה
10 ד׳	חלק ב׳ – צלילה: סימון, מיון, שפה ומבנה
8 ד׳	חלק ג׳ – מעמקים: משימת תיבה + מעגל שיח קצר
4 ד׳	כרטיס יציאה

גרסת 10 דקות: קריאה ← 2 שאלות שחייה ← סימון אחד ← שורה בכרטיס היציאה.

תשובות

חט״ב	שחייה: 1. כי לא נשאר מקום אחר · 2. את סבתא שלה · 3. המקצב של השיר ◆ סימון: "אבל אני יודע שטעיתי" ◆ מיון: מה שדניאל הניח: אין לנו שום דבר משותף, היא לובשת תמיד את אותו סוודר | ☑ מה שהתברר: הסוודר הוא מתנה מסבתא, השיר באותו מקצב של התופים ◆ אוצר מילים: רואים את אותו רגע משני צדדים ומבינים את שניהם
חט״ע	שחייה: 1. סיפור בשני קולות (נקודות מבט מתחלפות) · 2. הקורא/ת מגלה בהמשך שהמשפט הפוך מהמציאות · 3. הסיפור מדגים תנאי של 'מטרה/פעולה משותפת' ◆ סימון: "אבל אני יודע שטעיתי" ◆ מיון: ☑ מופיע: פעולה משותפת (המקצב), שאלה כנה, מעמד שווה – שני תלמידים | ➖ לא מודגש: תמיכה של בית הספר בתוכנית מפגשים
יסודי	שחייה: 1. אורז עם תבלינים · 2. אפשר לטעום? ◆ סימון: "איכס, מה זה" ◆ מיון: מקרב: לשאול בסקרנות, לטעום ולחייך | מרחיק: לומר 'איכס', לצחוק על מישהו
עולים	שחייה: 1. אָזְנֶיהָ · 2. מָה הַמִּלִּים? ◆ סימון: "דניאל אוהב את השיר" ◆ מילון: מִבְטָא=accent · אָזְנֶיהָ=earphone · שִׁיר=song · שׁוֹאֵל=asks · מִלִּים=words / lyrics
חנ״מ	תמונות: אוזניה ושיר · אומרים שלום ◆ מיון: כן: שלום, להזמין לשחק, ? לשאול שאלה | לא: לצחוק עליו/ה

מעגל שיח

1. מתי הנחתם משהו על מישהו – וגיליתם שטעיתם?
2. מה מקל על חבר/ה חדש/ה להרגיש בבית?
3. איזו שאלה יכולה לפתוח שיחה עם מישהו שונה מכם?

מתווה מצגת (איורים בסגנון תלת־ממדי חמוד)

1. שקופית פתיחה: שתי דמויות תלת־ממדיות שונות חולקות אוזניות אחת
2. אותו רגע – שתי נקודות מבט
3. מאיפה מגיעות דעות קדומות
4. גשר של שאלות: במקום להניח – לשאול
5. כרטיס יציאה: שאלה שאשאל מישהו שונה ממני

מרחב בטוח: הפעילות היא תמיכה ולמידה – לא טיפול. מותר לא לשתף. כל דאגה לשלומו/ה של תלמיד/ה – פונים ליועצת. מודלים לשילוב: גש״ר מאח״ד · עש״ן ד״ק · מעש״ה.

קבלת השונה והאחר

חט״ב

ערכה להדפסה • לכיתות ז׳–ט׳ • קריאה והבנה

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

אוזניה אחת

סיפור מבוסס חילופי מבטים

[דניאל] היא ישבה לידי באוטובוס לטיול השנתי כי לא נשאר מקום אחר. התלמידה החדשה, זו שמדברת עם מבטא ולובשת תמיד את אותו סוודר אפור. שמתי אוזניות והסתכלתי מהחלון. 'בטח אין לנו שום דבר משותף', חשבתי.

[מרים] הוא שם אוזניות בשנייה שהתיישבתי. הבנתי. גם בבית הספר הקודם שלי, בארץ אחרת, זה היה ככה בהתחלה. הסוודר האפור הוא של סבתא שלי. היא סרגה אותו לפני שעזבנו. כשאני לובשת אותו, היא קצת איתי.

[דניאל] אחרי שעה הסוללה שלי נגמרה. השקט היה מביך. ואז היא שלפה את האוזניות שלה והושיטה לי אחת. מהאוזניה בקע שיר בשפה שלא הכרתי – אבל המקצב... זה היה בדיוק המקצב של השיר שאני מתאמן עליו בתופים.

[מרים] הוא התחיל לתופף על הברך. בדיוק בקצב. צחקתי. הוא שאל מה המילים אומרות. הסברתי: 'הבית נמצא איפה שמחכים לך'. הוא שתק רגע ואמר: "יפה. גם אצלנו יש שיר כזה."

[דניאל] בדרך חזרה כבר ישבנו יחד בכוונה. אני עדיין לא יודע איך אומרים 'תופים' בשפה שלה. אבל אני יודע שטעיתי – היה לנו משהו משותף. פשוט לא שאלתי.

חלק א׳ – שחייה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה מרים ישבה ליד דניאל?

○ כי לא נשאר מקום אחר ○ כי הם חברים ○ כי המורה ביקשה

2. מה מסמל הסוודר האפור עבור מרים?

○ את סבתא שלה ○ את בית הספר ○ אופנה

3. מה חיבר בין השניים?

○ המקצב של השיר ○ הטיול ○ המורה

חלק ב׳ – צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. סמנו בטקסט בצבע את המשפט שבו דניאל מודה בטעות שלו, והעתיקו אותו:

2. 🗂️ מה דניאל חשב ומה היה באמת?

אין לנו שום דבר משותף · הסוודר הוא מתנה מסבתא · היא לובשת תמיד את אותו סוודר · השיר באותו מקצב של התופים

💭 מה שדניאל הניח	☑ מה שהתברר

3. בסיפור שני מספרים. איך זה משפיע על הקורא/ת?

○ רואים את אותו רגע משני צדדים ומבינים את שניהם ○ זה מבלבל בלבד ○ זה מקצר את הסיפור

חלק ג׳ – 🫚 מעמקים

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

📦 **משימת תיבה:** כתבו פסקה נוספת מנקודת המבט של מרים – מה היא חושבת בדרך חזרה?

💡 אפשר להיעזר בגש״ר מאח״ד (גוף · שכל · רגש · מערכת אמונות · חברה · דמיון) ובמילות קישור: ראשית · בנוסף · לעומת זאת · לכן · לסיכום.

🗣️ לשיחה בזוגות: מתי הנחתם משהו על מישהו – וגיליתם שטעיתם?

✂️

🎟️ **כרטיס יציאה · קבלת השונה והאחר** שם: _____

הנחה אחת שאני מוכן/ה לבדוק מחדש:

שאלה שאשאל מישהו שאני לא מכיר/ה טוב:

מה אני מביא/ה איתי לכיתה שאחרים לא יודעים:

קבלת השונה והאחר

חט״ע

ערכה להדפסה • לכיתות י׳–י״ב • קריאה והבנה

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

אוזניה אחת

סיפור מבוסס חילופי מבטים

[1] [דניאל] היא ישבה לידי באוטובוס לטיול השנתי כי לא נשאר מקום אחר. התלמידה החדשה, זו שמדברת עם מבטא ולובשת תמיד את אותו סוודר אפור. שמתי אוזניות והסתכלתי מהחלון. 'בטח אין לנו שום דבר משותף', חשבתי.

[2] [מרים] הוא שם אוזניות בשנייה שהתיישבתי. הבנתי. גם בבית הספר הקודם שלי, בארץ אחרת, זה היה ככה בהתחלה. הסוודר האפור הוא של סבתא שלי. היא סרגה אותו לפני שעזבנו. כשאני לובשת אותו, היא קצת איתי.

[3] [דניאל] אחרי שעה הסוללה שלי נגמרה. השקט היה מביך. ואז היא שלפה את האוזניות שלה והושיטה לי אחת. מהאוזניה בקע שיר בשפה שלא הכרתי – אבל המקצב... זה היה בדיוק המקצב של השיר שאני מתאמן עליו בתופים.

[4] [מרים] הוא התחיל לתופף על הברך. בדיוק בקצב. צחקתי. הוא שאל מה המילים אומרות. הסברתי: 'הבית נמצא איפה שמחכים לך'. הוא שתק רגע ואמר: "יפה. גם אצלנו יש שיר כזה."

[5] [דניאל] בדרך חזרה כבר ישבנו יחד בכוונה. אני עדיין לא יודע איך אומרים 'תופים' בשפה שלה. אבל אני יודע שטעיתי – היה לנו משהו משותף. פשוט לא שאלתי.

[6] פסיכולוג חברתי מפורסם טען כבר לפני עשרות שנים כי מפגש בין קבוצות מפחית דעות קדומות רק בתנאים מסוימים: מעמד שווה, מטרה משותפת ותמיכה של הסביבה. מפגש שטחי, לעומת זאת, עלול אף לחזק סטריאוטיפים. האוטובוס של דניאל ומרים מדגים זאת: לא עצם הישיבה זה לצד זה שינתה את התמונה, אלא הרגע שבו נוצרה פעולה משותפת – והשאלה הכנה שבאה אחריה.

חלק א׳ – שחייה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי הטכניקה הספרותית המרכזית?

○ סיפור בשני קולות (נקודות מבט מתחלפות) ○ מספר יודע־כול ○ שיר

2. מה תפקידה של האירוניה במשפט 'בטח אין לנו שום דבר משותף'?

○ הקורא/ת מגלה בהמשך שהמשפט הפוך מהמציאות ○ להצחיק ○ להעליב

3. איך הפסקה המחקרית מתקשרת לסיפור?

○ הסיפור מדגים תנאי של 'מטרה/פעולה משותפת' ○ הפסקה סותרת את הסיפור ○ אין קשר

חלק ב׳ – צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. סמנו בטקסט בצבע את המשפט שבו דניאל מודה בטעות שלו, והעתיקו אותו:

2. 🗂️ אילו תנאים למפגש מוצלח מופיעים בסיפור?

פעולה משותפת (המקצב) · שאלה כנה · תמיכה של בית הספר בתוכנית מפגשים · מעמד שווה – שני תלמידים

☑ מופיע	➖ לא מודגש

חלק ג' – 🫧 מעמקים

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

📦 **משימת תיבה:** כתבו מאמר: 'האם די להושיב אנשים יחד כדי שיכירו?' – היעזרו בתנאים מהמחקר ובסיפור, וציינו דוגמה מהכיתה/השכבה.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

💡 אפשר להיעזר בגש"ר מאח"ד (גוף · שכל · רגש · מערכת אמונות · חברה · דמיון) ובמילות קישור: ראשית · בנוסף · לעומת זאת · לכן · לסיכום.

🗣️ לשיחה בזוגות: מתי הנחתם משהו על מישהו – וגיליתם שטעיתם?

✂️

🎟️ **כרטיס יציאה · קבלת השונה והאחר** שם: _____

הנחה אחת שאני מוכן/ה לבדוק מחדש:

_____

שאלה שאשאל מישהו שאני לא מכיר/ה טוב:

_____

מה אני מביא/ה איתי לכיתה שאחרים לא יודעים:

_____

קבלת השונה והאחר

יסודי

ערכה להדפסה • לכיתות ג׳–ו׳ • קריאה והבנה

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

השולחן של ענבל

סיפור מבוסס חילופי מבטים

ענבל אוכלת אוכל אחר בהפסקה. יש לה אורז עם תבלינים צבעוניים.

ילד אחד אמר: "איכס, מה זה?"

ענבל הרגישה לא נעים.

ילדה אחרת שאלה: "מה זה? אפשר לטעום?"

ענבל חייכה ונתנה לה לטעום. "טעים!" אמרה הילדה. עכשיו הן חברות.

חלק א׳ – שחייה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה ענבל אוכלת?

○ אורז עם תבלינים ○ פיצה ○ גלידה

2. מה שאלה הילדה האחרת?

○ אפשר לטעום? ○ למה את פה? ○ איפה המורה?

חלק ב׳ – צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. 🖍️ סמנו בטקסט בצבע את המשפט שבו מישהו פוגע בענבל, והעתיקו אותו:

---

2. 🗂️ מה מקרב ומה מרחיק?

לשאול בסקרנות · לומר 'איכס' · לטעום ולחייך · לצחוק על מישהו

מקרב	מרחיק

חלק ג׳ – מעמקים

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

📦 **משימת תיבה:** ציירו שולחן שבו כל ילד/ה מביא/ה משהו מהבית. מה אתם הייתם מביאים?

_____

_____

_____

_____

🗣️ לשיחה בזוגות: מתי הנחתם משהו על מישהו – וגיליתם שטעיתם?

✂️

🎟️ **כרטיס יציאה · קבלת השונה והאחר** שם: _____

הנחה אחת שאני מוכן/ה לבדוק מחדש:

_____

שאלה שאשאל מישהו שאני לא מכיר/ה טוב:

_____

מה אני מביא/ה איתי לכיתה שאחרים לא יודעים:

_____

קבלת השונה והאחר

עולים

ערכה להדפסה • לכיתות קליטה ואולפן • קריאה והבנה

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

קבלת השונה והאחר

סיפור מבוסס חילופי מבטים

יֵשׁ יַלְדָּה חֲדָשָׁה בַּכִּתָּה. הַשֵּׁם שֶׁלָּהּ מִרְיָם.

הִיא מְדַבֶּרֶת עִם מִבְטָא.

דָּנִיאֵל לֹא מְדַבֵּר אִתָּהּ.

יוֹם אֶחָד הִיא נוֹתֶנֶת לוֹ אָזְנִיָּהּ לִשְׁמֹעַ שִׁיר.

דָּנִיאֵל אוֹהֵב אֶת הַשִּׁיר!

הוּא שׁוֹאֵל: "מָה הַמִּלִּים?" עַכְשָׁו הֵם מְדַבְּרִים.

מחסן מילים: מִבְטָא (accent) · אָזְנִיָּה (earphone) · שִׁיר (song) · שׁוֹאֵל (asks) · מִלִּים (words / lyrics)

חלק א׳ – שחייה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מָה מִרְיָם נוֹתֶנֶת לְדָנִיאֵל?

○ אָזְנִיָּה ○ עוּגָה ○ סֵפֶר

2. מָה דָּנִיאֵל שׁוֹאֵל?

○ מָה הַמִּלִּים? ○ מָה הַשָּׁעָה? ○ אֵיפֹה הָאוֹטוֹבּוּס?

חלק ב׳ – צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. מתחו קו בין המילה לפירוש:

מִבְטָא	•	• song
אָזְנִיָּה	•	• asks
שִׁיר	•	• words / lyrics
שׁוֹאֵל	•	• accent
מִלִּים	•	• earphone

2. 🖍️ לַחֲצוּ עַל הַמִּשְׁפָּט שֶׁבּוֹ דָּנִיאֵל מְגַלֶּה שֶׁהוּא אוֹהֵב מַשֶּׁהוּ, והעתיקו אותו:

חלק ג׳ – מעמקים

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

משימת תיבה: הִשְׁלִימוּ: בַּשָּׂפָה שֶׁלִּי, שִׁיר/מִלָּה שֶׁאֲנִי אוֹהֵב/ת הִיא... הִיא אוֹמֶרֶת...

לשיחה בזוגות: מתי הנחתם משהו על מישהו – וגיליתם שטעיתם?

כרטיס יציאה · קבלת השונה והאחר שם: _____

הנחה אחת שאני מוכן/ה לבדוק מחדש:

שאלה שאשאל מישהו שאני לא מכיר/ה טוב:

מה אני מביא/ה איתי לכיתה שאחרים לא יודעים:

קבלת השונה והאחר

חנ"מ

ערכה להדפסה • לחינוך המיוחד • קריאה והבנה

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

קבלת השונה והאחר

סיפור מבוסס חילופי מבטים

יש ילדה חדשה.

היא נותנת שיר.

אני שומע/ת.

עכשיו אנחנו חברים.

חלק א' – שחייה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה היא נותנת?

- אוזניה ושיר
- תפוח
- כדור

2. מה עושים עם ילד/ה חדש/ה?

- אומרים שלום
- מתעלמים
- צוחקים

חלק ב' – צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. איך מקבלים חבר/ה חדש/ה?

שלום · להזמין לשחק · לשאול שאלה ? · לצחוק עליו/ה

כן	לא

חלק ג׳ – מעמקים

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

💬 מה אני אומר/ת לילד/ה חדש/ה? (הקיפו)

שלום! | בוא/י לשחק | איך קוראים לך? | שב/י איתי

מה את/ה אוהב/ת?

איך אני מרגיש/ה? 😊 😐 😢 😠 🤩

✂️

🎟️ כרטיס יציאה · קבלת השונה והאחר

שם: _____

הנחה אחת שאני מוכן/ה לבדוק מחדש:

_____

שאלה שאשאל מישהו שאני לא מכיר/ה טוב:

_____

מה אני מביא/ה איתי לכיתה שאחרים לא יודעים:

_____